

วิเคราะห์ความเสี่ยง

เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปี ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว
อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ : บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
บทที่ ๒ : การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๒
๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๒
- เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood)	๒
- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งต่อบุคลากร	๒
- ระดับความเสี่ยง (Degree of risk)	๒
- ตารางระดับความเสี่ยง(Degree of Risk)	๓
๒.๒ ตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๓
๒.๓ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง	๔
บทที่ ๓ : ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๕
๓.๑ ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๕
๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๕
๓.๓ แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๕

.....

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ความเสี่ยง (Risk) คือ การวัดความสามารถ ที่จะดำเนินการให้วัตถุประสงค์ของงานประสบความสำเร็จ ภายใต้การตัดสินใจ งบประมาณ กำหนดเวลา และข้อจำกัดด้านเทคนิคที่เผชิญอยู่ ความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร การจัดการความเสี่ยงหรือ การบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ การจัดการความเสี่ยง ทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ (Risk analysis) ประเมิน (Risk assessment) ดูแล ตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับกิจกรรม หน้าที่ลู่กระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสี่ยงมากที่สุด อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย(Accident)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือ Conflict of Interests หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำดังกล่าวมีให้พบเห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก ได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่ทำหน้าที่ตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องเป็นหลัก

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินงานจากแผนบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว พ.ศ.๒๕๖๔ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือปัจจัยของความเสี่ยงอันเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อนในการดำเนินงาน

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนในตำแหน่งที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย

๒. เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการบริหารราชการให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. เพื่อแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว

บทที่ ๒

การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยง เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบ และระดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยมาก
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อย
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นปานกลาง
๔	มาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นมาก
๕	มากที่สุด	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นมากที่สุด

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากร

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน
๒	น้อย	ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	บรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
๔	มาก	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
๕	มากที่สุด	ลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ x กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑-๓ คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔-๘ คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยงแต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐-๑๖ คะแนน	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๗-๒๕ คะแนน	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงโดยการ หยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)						

๒.๒ ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment Plan for Conflict of Interest)

ประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาสเกิดการทุจริต (๑/๕)	ระดับของผลกระทบ (๑/๕)	มาตรการป้องกันความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน
๑. การจัดซื้อจัดจ้าง	หัวหน้า/จนท.พัสดุเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุ้ยได้ง่าย	๔	๕	- ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการจัดซื้อวัสดุ - เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุหรือการจ้าง
๒. การบริหารงานบุคคล	มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน	๔	๕	- มีการรับสมัครและดำเนินการคัดเลือกอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้
๓. การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว	การใช้อุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ รถ ไฟฟ้า ฯลฯ	๔	๕	- มีการนำทะเบียนควบคุมการใช้งานและการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด
๔. การลงชื่อเข้า-ออก เวลาปฏิบัติหน้าที่	การลงเวลาไม่ตรงตามความเป็นจริง	๕	๓	- ใช้ระบบสแกนลายนิ้วมือ - มีสมุดขออนุญาตไปพื้นที่อื่น
๕. การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง(Case) - การใช้รถ - การใช้คน	การจัดสรรทรัพยากรนำไปใช้มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นในแต่ละภารกิจ เช่น น้ำมันมากเกินไป ความจำเป็น	๔	๔	- มีการบันทึกการใช้ต่าง ๆ - มีการรายงานทุกครั้ง - สร้างจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม - ใช้งานตามความเป็นจริง
๖. การจัดประชุมดูงาน สัมมนาต่าง ๆ	ผู้รับผิดชอบโครงการมีสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเจ้าของกิจการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานที่	๓	๒	- สถานที่ มีความเหมาะสมกับงบประมาณ - วิทยากรมีความรู้ความเหมาะสมกับงานหรือโครงการนั้น ๆ
๗. การออกใบอนุญาตหรือการรับรองสิทธิ์	หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่มีญาติหรือคนรู้จักที่มายื่นขอใบรับรองหรือใบอนุญาตนั้น ๆ	๔	๔	- ผู้ปฏิบัติต้องทำตามกฎระเบียบโดยมีความเป็นกลาง

๒.๔ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕				(๑)(๒)	(๓)
	๔				(๕)(๗)	
	๓					(๔)
	๒			(๖)		
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

จากการจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	ลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
(๑) การจัดซื้อจัดจ้าง	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๒๐ คะแนน)
(๒) การบริหารงานบุคคล	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๒๐ คะแนน)
(๓) การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๒๐ คะแนน)
(๔) การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง (Case) - การใช้รถ - การใช้คน	ลำดับ ๒ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๖ คะแนน)
(๕) การออกไปอนุญาตหรือการรับรองสิทธิ	ลำดับ ๒ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๖ คะแนน)
(๖) การลงชื่อเข้า-ออก เวลาปฏิบัติหน้าที่	ลำดับ ๓ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๕ คะแนน)
(๗) การจัดประชุม คุยงาน สัมมนาต่าง ๆ	ลำดับ ๔ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๖ คะแนน)

บทที่ ๓

ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๓.๑ ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. บุคลากรเกิดความตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระบบงานหรือการปฏิบัติงานโดยไม่ตั้งใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมระบบงานหรือการปฏิบัติงานให้ถูกต้องยิ่งขึ้น
๒. หน่วยงานที่พบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้มีการปรับปรุงแก้ไขหรือมีการกำหนด มาตรการ หรือแนวทางปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในหน่วยงาน
๓. เป็นฐานข้อมูลและองค์ความรู้สำหรับการบริหารและการปฏิบัติงานเพื่อลดปัญหาการทุจริต คอรัปชั่นและเพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่องค์กร ปลอดภัยจากการทุจริต

๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การวิเคราะห์ปัญหาอย่างไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้บางกิจกรรมยังมีความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ภายใต้กิจกรรม
๒. การพบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนยังใช้ระยะเวลาในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ที่ล่าช้า ทำให้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวยังคงมีการปฏิบัติงานตามแบบวิธีเดิม
๓. หน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ หรือยังไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อบุคลากร หรือองค์กร จึงเกิดการเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง

๓.๓ แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. เร่งดำเนินการจัดอบรมหรือสัมมนาเพื่อให้บุคลากรทราบและตระหนักถึงหลักเกณฑ์การจัดซื้อ จัดจ้างให้ถูกต้องตามระเบียบการศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือบทลงโทษหากพบผู้กระทำการฝ่าฝืนเพื่อ ป้องกันความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการหาช่องทางเพื่อกระทำการทุจริต
๒. นำประเด็นความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงมาปรับปรุงแก้ไข คู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาบัวโดยเพิ่มเติม ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ และวิธีเบิกจ่ายค่าตอบแทน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคู่มือและ ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมากขึ้น
๓. กำหนดให้มีมาตรการ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ในรายละเอียดการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ รวมถึงบรรจุให้เป็นหัวข้อในการกำหนดมาตรฐานความโปร่งใสใน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรในด้านความโปร่งใสและ ปลอดภัยจากการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว

พ.ศ.๒๕๖๔